

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/137/2007

O RÓŻNYCH ASPEKTACH CZYTANIA KSIĄŻEK

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2007

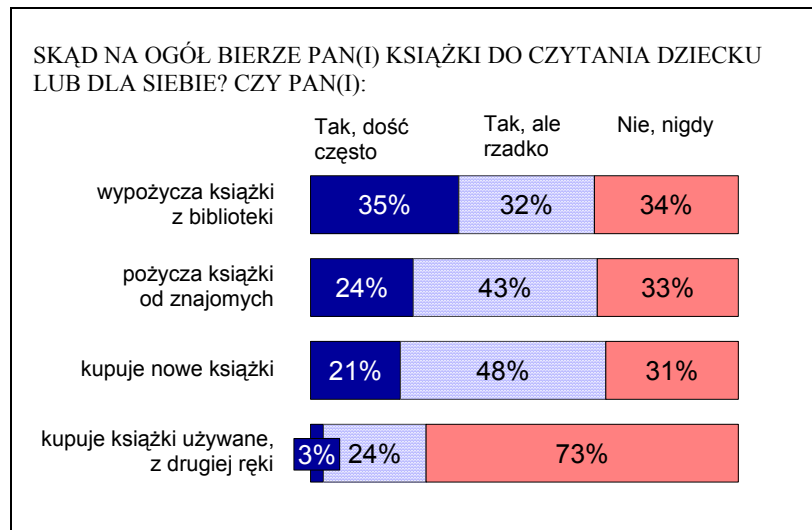
PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

- ❑ Co trzeci dorosły Polak (32%) w ogóle nie czyta książek. W ciągu 30 dni poprzedzających badanie tylko 28% ogółu ankietowanych sięgnęło po lekturę, natomiast 40% nic w tym czasie nie czytało.
- ❑ Osoby czytające książki w większości przyznają, że w okresie wakacyjno-urlopowym czytają raczej tyle samo co zwykle (45%) lub mniej (35%), tylko co piąta osoba z tej grupy (20%) deklaruje, że czyta więcej.
- ❑ Do najchętniej czytanych należą książki przygodowe i podróżnicze (34%), o tematyce historycznej (26%), poradniki i przewodniki (24%), a także sensacyjne i kryminały (22%).

❑ ODPOWIEDZI OSÓB CZYTAJĄCYCH KSIĄŻKI SOBIE I/LUB SWOIM DZIECIOM

W sierpniowym sondażu¹ zadaliśmy badanym pytania dotyczące czytania książek. Z jednej strony poruszyliśmy problematykę czytania dzieciom², z drugiej – dla własnej przyjemności. Niniejszy komunikat poświęcony jest tej drugiej kwestii. Postawione pytania miały na celu określenie skali czytelnictwa, uchwycenie najczęściej wybieranych rodzajów lektur, jak również ustalenie, gdzie Polacy najchętniej zaopatrują się w książki.

JAKIE KSIĄŻKI CZYTAMY?

Poprosiliśmy respondentów o wskazanie literatury, po jaką najczęściej sięgają wybierając książkę dla siebie. Każdy ankietowany mógł przy tym wybrać kilka rodzajów literatury, a dodatkowo zdefiniować własne preferencje w tym zakresie. Należy zaznaczyć, że przedstawiona badanym kategoryzacja nie podlega zasadzie rozłączności, np. romanse mogą być jednocześnie współczesną literaturą piękną, a książki o tematyce historycznej – literaturą przygodową. Rozumienie poszczególnych kategorii pozostawiliśmy ocenie respondentów.

Połowa czytających najczęściej wybiera książki **przygodowe** i **podróżnicze** (50%). Dużą popularnością cieszą się także książki o tematyce **historycznej** (39%) oraz **sensacyjne** i **kryminały** (32%), nieco mniejszą – **romanse** (27%). Co szósty czytelnik (16%) preferuje utwory **humorystyczne** i **komediove**. Kategorie szerokie znaczeniowo i prawdopodobnie mniej precyzyjne w odczuciu wielu respondentów – **klasyczną literaturę piękną** oraz **współczesną literaturę piękną** wskazuje odpowiednio 16% i 12% osób czytających książki. Stosunkowo niewielką popularność (11%) mają książki grozy – **thrillery** i **horror**. Nieco większym zainteresowaniem (14%) cieszy się fantastyka (literatura *fantasy*, *science fiction*).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (207) zrealizowano w dniach od 3 do 6 sierpnia 2007 roku na liczącej 859 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Czytamy dzieciom?”, sierpień 2007.

Tabela 1

Jakie książki czyta Pan(i) najczęściej? Proszę wybrać nie więcej niż 5 rodzajów literatury, które Pan(i) najczęściej czyta	Osoby czytające książki (N=586)	Ogół badanych
Przygodowe, podróżnicze	50%	34%
O tematyce historycznej	39%	26%
Poradniki, przewodniki	36%	24%
Sensacyjne, kryminały	32%	22%
Romanse	27%	19%
Biografie, dzienniki, pamiętniki, wspomnienia, listy	25%	17%
Literaturę faktu (reportaże, wywiady, felietony)	24%	16%
Popularnonaukowe	21%	14%
Literaturę specjalistyczną (fachową, naukową, podręczniki)	19%	13%
Komedie, utwory humorystyczne	16%	11%
Klasyczną literaturę piękną	16%	11%
Fantastykę (<i>fantasy, science fiction</i>)	14%	9%
Poezję	12%	8%
Współczesną literaturę piękną	12%	8%
Thrillery, horrory	11%	8%
Komiksy	9%	6%
Religijne*	2%	1%
Inne	1%	1%
W ogóle nie czytam książek	-	32%
* Książki o tematyce religijnej nie były uwzględnione wśród kategorii, respondenci wymieniali je sami. Procenty nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź		

Relatywnie dużym uznaniem czytelników cieszy się literatura oparta na autentycznych wydarzeniach. **Biografie**, dzienniki, pamiętniki, wspomnienia i listy preferuje jedna czwarta czytających (25%), a niemal tyle samo (24%) – **literaturę faktu**. Do tej ostatniej kategorii zaliczyliśmy takie formy, jak reportaże, wywiady oraz felietony.

Stosunkowo niewielu czytelników (12%) sięga po utwory liryczne i **poezję**, jeszcze mniej (9%) – po **komiksy**.

Książki o charakterze nieco bardziej użytkowym, takie jak **przewodniki** oraz **poradniki**, mają wielu amatorów (36%). Do tej kategorii zakwalifikowaliśmy również książki kucharskie, poradniki dotyczące konkretnej dyscypliny sportu czy też hobby, np. wędkarstwa. Należy zaznaczyć, że duża popularność tego typu lektur może być w pewnym stopniu związana z wakacjami i okresem urlopowym, kiedy częściej sięga się po takie publikacje. Z tego rodzaju literaturą w pewnej mierze związana jest kolejna kategoria – książki **popularnonaukowe**, po które sięga jedna piąta czytających (21%). Zbliżona liczebnie

grupa (19%) czyta publikacje **specjalistyczne, naukowe** – związane z wykonywanym zawodem, kierunkiem kształcenia lub innego rodzaju aktywnością wymagającą fachowej wiedzy.

Wśród innych rodzajów literatury badani czytający książki najczęściej (2%) wymieniali publikacje o charakterze religijnym, np. pisma katolickie, wydawnictwa świadków Jehowy.

Z uzyskanych deklaracji wynika, że co trzeci dorosły Polak (32%) w ogóle nie czyta książek. Nie można jednak wykluczyć, że część ankietowanych wskazywała jakiś rodzaj literatury, ponieważ nie chciała się przyznać do nieczytania książek, uznając to za coś wstydliwego.

Ci, którzy deklarują, że nie czytają książek, to stosunkowo często badani w wieku 45–64 lata, najczęściej zaś najstarsi, mający 65 lat i więcej, a także, co w pewnym stopniu wiąże się z wiekiem, renciści i emeryci. Częściej niż inni nie sięgają po książki również mieszkańcy wsi, osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, ponadto robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, bezrobotni, respondenci źle oceniający własne warunki bytowe oraz badani sporadycznie uczestniczący w praktykach religijnych (kilka razy w roku). Należy również podkreślić, że mężczyźni częściej niż kobiety deklarują, że nie czytają książek.

Książki, których czytelnikami są równie często kobiety, co mężczyźni, to głównie kryminały, komedie, literatura faktu, a także komiksy. Kobiety zdecydowanie częściej sięgają po romanse, utwory biograficzne, jak również poezję i literaturę piękną – współczesną oraz klasyczną. Ponadto więcej kobiet niż mężczyzn czyta poradniki i przewodniki. Mężczyźni zaś nieco częściej wybierają książki o tematyce historycznej, popularnonaukowe, fantastykę, horrory oraz literaturę specjalistyczną.

Wiek również kształtuje gusty literackie. Młodszy ankietowani często czytają literaturę faktu, książki komediowe i humorystyczne, popularnonaukowe, fantastykę, a także komiksy. Wśród czytających poradniki, przewodniki wyróżnia się pokolenie mające od 35 do 44 lat, a jeśli chodzi o literaturę fachową, specjalistyczną, to najczęściej korzystają z niej osoby mające od 18 do 44 lat. Ponadto można zauważyć, że uczniowie i studenci dosyć często sięgają po literaturę biograficzną, co w jakiejś mierze prawdopodobnie wiąże się z edukacją, a także po poradniki i przewodniki.

AKTYWNOŚĆ CZYTELNICZA

Osoby czytające książki zapytaliśmy również o liczbę lektur przeczytanych dla przyjemności w ciągu 30 dni poprzedzających sondaż. Mniej niż połowa (42%, co stanowi 28% ogółu badanych) przyznaje, że w ostatnim miesiącu miała czas i okazję, by przeczytać jakąś książkę. Można założyć, że są to osoby wyróżniające się pewną regularnością w czytaniu. Natomiast niespełna trzy piąte czytelników (58%) przyznaje, że nie miało na to czasu. Biorąc pod uwagę ogół badanych można powiedzieć, że dwie piąte dorosłych (40%) nie przeczytało w ubiegłym miesiącu żadnej książki, a uwzględniając tych, którzy wcześniej deklarowali, że w ogóle nie sięgają po literaturę – jeszcze więcej (72%).

Tabela 2

Czy w ciągu ostatnich 30 dni miał(a) Pan(i) czas i okazję, by przeczytać jakąś książkę (opowiadanie, powieść itp.) dla własnej przyjemności, niezwiązaną z Pana(i) nauką lub pracą zawodową	Wskazania osób czytających książki (N=584)	Ogół badanych
Tak	42%	28%
Nie	58%	40%*
* Pominięto osoby, które deklarują, że w ogóle nie czytają książek (32%)		

Osoby, które odpowiedziały na to pytanie twierdząco, poprosiliśmy o wskazanie liczby książek przeczytanych w ciągu ostatnich 30 dni. Większość z nich przeczytała jedną lub dwie książki (odpowiednio 38% i 27%, czyli łącznie 19% ogółu badanych). Niewiele osób (8%) przeczytało trzy książki, niemniej jedna piąta (19%) – co najmniej cztery. Co czternasty ankietowany z tej grupy (7%) zaczął czytać jakąś książkę, ale jeszcze jej nie skończył.

Tabela 3

Ile łącznie przeczytał(a) Pan(i) książek w ciągu ostatnich 30 dni?	Wskazania osób, które w ostatnim miesiącu przeczytały jakąś książkę (N=244)	Ogół badanych
Jedną	38%	11%
Dwie	27%	8%
Trzy	8%	2%
Cztery i więcej	19%	5%
Zacząłem(a)m czytać książkę, ale jeszcze nie skończyłem(a)m jej czytać	7%	2%
Nie czytałem(a)m w tym czasie żadnej książki	1%	72%

Trzeba również dodać, że w badaniach realizowanych przez nas dziewięć i sześć lat temu (w roku 1998 i 2001) odsetek osób, które w ciągu 30 dni poprzedzających pomiar nie przeczytały żadnej książki, był niższy niż obecnie – wynosił odpowiednio 58% i 65%.

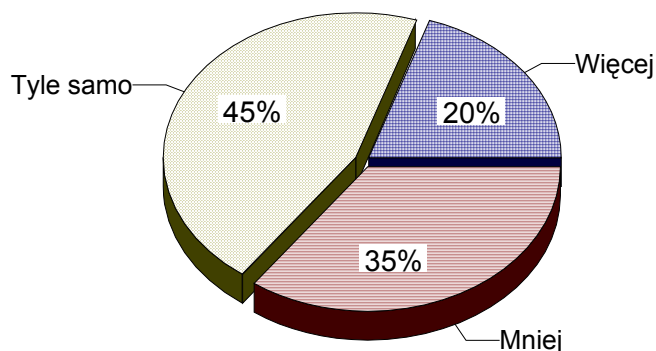
W większości grup społeczno-demograficznych przeważają ci, którzy w ciągu ostatnich 30 dni nie mieli czasu na czytanie. Jedynie wśród najlepiej wykształconych, kadry kierowniczej i inteligencji oraz uczniów i studentów dominują osoby, które znalazły na to czas. Ponadto kobiety częściej niż mężczyźni przyznają, że ostatnio miały czas, by coś przeczytać. Biorąc pod uwagę także liczbę przeczytanych książek, kobiety były w tej dziedzinie bardziej aktywne niż mężczyźni. Większą aktywność czytelniczną wykazywali w lipcu także najmłodszy ankietowani, którzy częściej niż inne grupy wiekowe deklarują, że przeczytali co najmniej cztery książki.

Ponieważ lipiec jest dla wielu miesiącem urlopowym, można by się spodziewać, że w tym czasie czytanie jest bardziej intensywne niż w okresach, które nie kojarzą się z wypoczynkiem. Zapytaliśmy więc osoby czytające książki, czy w wakacje czytają więcej czy też mniej niż zazwyczaj. Z deklaracji 45% ankietowanych z tej grupy wynika, że w okresie wakacyjno-urlopowym czytają tyle samo co zwykle. Jedna trzecia czytających książki (35%) wskazuje na zmniejszenie aktywności w tym zakresie, a tylko jedna piąta (20%) ocenia, że w wakacje udaje jej się czytać więcej.

ODPOWIEDZI OSÓB CZYTAJĄCYCH KSIĄŻKI (N=585)

CBOS

RYS. 1. JAK PAN(I) OCENIA, CZY W CZASIE WAKACJI, URLOPU CZYTA PAN(I) RACZEJ WIĘCEJ KSIĄŻEK NIŻ ZAZWYCZAJ CZY TEŻ MNIEJ?

Wakacje nie sprzyjają sięganiu po książkę tak bardzo, jak by się mogło wydawać. Przedstawiciele większości grup społecznych i demograficznych czytają w tym czasie tyle samo, ile zazwyczaj. Deklaracje świadczące o wzroście czytelnictwa pojawiają się relatywnie częściej wśród najmłodszych badanych, uczniów i studentów, mieszkańców największych aglomeracji miejskich oraz osób z wyższym wykształceniem. Tyle samo co zwykle czyta w wakacje większość najstarszych ankietowanych, emeryci.

Mniejszą aktywność czytelniczą w okresie urlopowym stosunkowo często przejawiają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy wykwalifikowani i ankietowani o najniższych dochodach.

SKĄD BIERZEMY KSIĄŻKI?

Interesowało nas również, gdzie respondenci czytający książki, a także ci, którzy czytają je swoim dzieciom, zaopatrują się w literaturę.

Jedna piąta czytających (21%) dość często kupuje nowe książki, prawie połowa zaś (48%) czyni to rzadko. Niespełna co trzeci czytający (31%) twierdzi, że nie kupuje nowych książek.

Dużą popularnością cieszy się także pożyczanie książek od znajomych – co czwarty czytelnik (24%) pożycza je często, a ponad dwie piąte (43%) – sporadycznie. Jedna trzecia osób czytających (33%) nie pożycza książek od znajomych.

Relatywnie dużo czytających (35%) często wypożycza książki z biblioteki, niemal tyle samo (32%) korzysta z tego źródła sporadycznie, a co trzeci (33%) w ogóle nie korzysta.

Niewielką popularnością cieszą się książki używane. Kupuje je nieco ponad jedna czwarta czytelników (27%), w tym 3% często, a 24% rzadko, większość zaś (73%) w ogóle nie odwiedza antykwariatów, targowisk i innych miejsc, gdzie można nabyć książki z drugiej ręki.

Tabela 4

ODPOWIEDZI OSÓB CZYTAJĄCYCH KSIĄŻKI SOBIE I/LUB SWOIM DZIECIOM

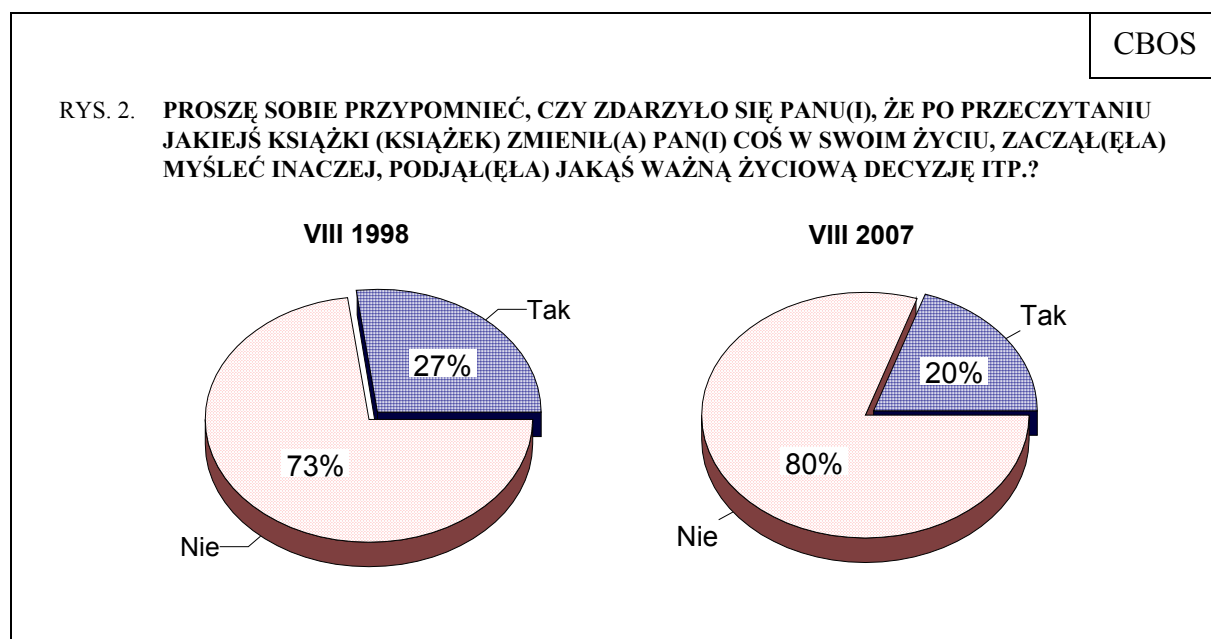
Skąd na ogół bierze Pan(i) książki do czytania dziecku lub dla siebie? Czy Pan(i):	Tak, dość często	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy
	w procentach		
- kupuje nowe książki	21	48	31
- kupuje książki używane, z drugiej ręki	3	24	73
- pożycza książki od znajomych	24	43	33
- wypożycza książki z biblioteki	35	32	34

Kobiety i mężczyźni kupują nowe książki niemal równie często. Zauważalne różnice wskazań dotyczą pożyczania książek – od znajomych lub z biblioteki; kobiety częściej korzystają z takich źródeł. Pod względem nabywania nowych książek wyróżniają się osoby w wieku 25–44 lata, badani najlepiej wykształceni, kadra kierownicza i inteligencja oraz respondenci o najwyższych dochodach *per capita*. Rzadziej kupują książki uczniowie i studenci, najmłodszy badani, którzy raczej wolą pożyczać je z biblioteki lub od znajomych.

LITERATURA A ŻYCIE

Zdarza się, że utwory literackie wpływają na rzeczywistość, kształtują postawy, emocje, działania czytelników. I choć zdolność takiego oddziaływania przypisywana jest raczej literaturze pięknej, tekstom filozoficznym, a także poezji, w istocie każda książka – również o charakterze poradnikowym, np. podręcznik obsługi komputera – może mieć wpływ na czyjeś życie.

Wszystkich ankietowanych zapytaliśmy, czy kiedykolwiek zdarzyło się, że po przeczytaniu jakiejś książki, zmienili swój sposób myślenia lub działania. Zdecydowana większość (80%) nie zauważa takiego wpływu literatury. Jedna piąta (20%) przyznaje, iż zdarzyło się, że lektura książki oddziaływała w taki sposób na ich życie. W stosunku do pomiaru przeprowadzonego dziewięć lat temu zmniejszyła się liczba osób deklarujących, że po przeczytaniu jakiejś książki zmieniło się ich myślenie lub działanie.

Kobiety częściej niż mężczyźni doświadczyły w życiu zmiany wynikającej z przeczytanej lektury. Deklaracje takie częstsze są wśród najmłodszych ankietowanych, uczniów i studentów, mieszkańców największych aglomeracji miejskich, osób z wyższym wykształceniem, kadry kierowniczej i inteligencji, pracowników umysłowych niższego szczebla, a także osób najsilniej zaangażowanych w praktyki religijne. Różnice w percepcji literatury między poszczególnymi grupami są wynikiem aktywności czytelniczej lub jej braku, choć nie można wykluczyć, że przyczynia się do tego wrażliwość odbiorców na lekturę. Oba czynniki bowiem są ze sobą powiązane – wrażliwość na literaturę sprzyja aktywności czytelniczej i odwrotnie. Poniższa tabela pokazuje, że osoby, które w ciągu ostatnich 30 dni miały okazję przeczytać książkę, częściej niż te, które w ostatnim miesiącu nic nie czytały, przyznają, że lektura książki wpłynęła kiedyś na ich życie ($\Phi=0,31$).

Tabela 5

Czy w ciągu ostatnich 30 dni miał(a) Pan(i) czas i okazję, by przeczytać jakąś książkę (opowiadanie, powieść itp.) dla własnej przyjemności, niezwiązaną z Pana(i) nauką lub pracą zawodową?	Proszę sobie przypomnieć, czy zdarzyło się Panu(i), że po przeczytaniu jakiejś książki (książek) zmienił(a) Pan(i) coś w swoim życiu, zaczął(ęła) myśleć inaczej, podjął(ęła) jakąś ważną życiową decyzję itp.?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	40	60
Nie	12	88

Jedna trzecia dorosłych w ogóle nie czyta książek, a uwzględniając tych, którzy w miesiącu poprzedzającym badanie nic nie przeczytali – prawie trzy czwarte. Mimo że trwa sezon wakacyjno-urlopowy, książki nie cieszą się zbyt dużą popularnością, sami respondenci zaś oceniają, że w tym czasie czytają tyle samo co zwykle lub mniej.

Jeśli już Polacy czytają, to najchętniej książki przygodowe i podróżnicze, a także o tematyce historycznej. Dużą popularnością cieszą się również wszelkiego rodzaju poradniki i przewodniki.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1. Jakie książki czyta Pan(i) najczęściej? Proszę wybrać nie więcej niż 5 rodzajów literatury, które Pan(i) najczęściej czyta? 1 - O tematyce historycznej; 2 - Romanse; 3 - Popularnonaukowe; 4 - Fantastykę (*fantasy, science fiction*); 5 - Komedie, utwory humorystyczne; 6 - Biografie, dzienniki, pamiętniki, wspomnienia, listy; 7 - Poezję; 8 - Thrillery, horrory; 9 - Sensacyjne, kryminały; 10 - Przygodowe, podróżnicze;

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ogółem	26	19	14	9	11	17	8	8	22	34
Płeć										
Mężczyźni	28	3	17	11	8	10	4	9	23	35
Kobiety	24	33	11	7	13	24	12	6	21	34
Wiek										
18-24 lat	25	22	20	17	20	22	12	15	24	36
25-34	20	21	17	12	11	12	9	13	25	40
35-44	32	19	19	14	15	18	6	7	24	41
45-54	24	21	11	6	8	18	11	3	26	31
55-64	34	20	10	6	9	19	4	6	23	42
65 lat i więcej	25	9	8	1	2	15	7	3	11	19
Miejsce zamieszkania										
Wieś	18	16	7	7	11	11	6	4	14	27
Miasto do 20 tys.	30	14	15	10	6	20	6	8	21	36
20-100 tys.	35	23	15	12	8	23	12	6	27	45
101-500 tys.	28	16	15	8	14	19	7	8	22	35
501 tys.i więcej mieszk.	30	29	29	12	15	20	13	21	38	38
Wykształcenie										
Podstawowe	16	14	5	5	11	7	3	9	16	19
Zasadnicze zawodowe	22	17	7	8	8	9	4	5	21	29
Średnie	36	24	19	13	13	26	14	9	27	47
Wyższe	35	16	40	11	9	34	11	6	26	46
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	42	24	32	16	9	32	21	7	45	45
Prac.umysł.niż.szczebła	29	21	18	13	13	21	10	10	30	46
Pracownicy fiz.- umysł.	21	26	19	8	18	18	9	6	24	44
Robotnicy wykwalifikowani	30	6	15	17	5	8	3	13	29	31
Robotnicy niewykwalifik.	23	14	5	14	7	5	6	10	31	33
Rolnicy	11	18	4	8	14	15	3	4	15	30
Pracujący na własny rach.	34	7	33	6	11	35	6	5	33	45
Bierni zawodowo										
Renciści	27	6	6	0	8	16	1	2	11	19
Emeryci	28	17	9	3	6	18	7	4	15	30
Uczniowie i studenci	24	33	29	21	22	37	13	13	11	40
Bezrobotni	27	23	12	11	13	4	11	11	15	32
Gospodynie domowe i inni	17	31	6	5	15	15	13	10	21	26
Pracuje w:										
inst. państw., publicznej	30	17	18	12	12	20	12	8	31	39
spółce właścicieli										
prywatnych i państwa	33	26	30	16	19	19	12	19	32	46
sekt. pryw. poza rolnict.	28	13	17	13	7	17	6	8	31	41
prywatnym gosp. rolnym	9	9	4	13	11	6	0	4	11	24
Dochody na jedną osobę										
Do 300 zł	27	26	3	9	7	5	8	8	23	34
301-500	23	14	15	10	11	16	14	4	12	38
501-900	21	21	11	9	11	16	6	9	23	35
901-1200	34	18	21	6	10	28	7	8	20	33
Powyżej 1200 zł	41	21	20	14	8	28	16	15	38	50
Ocena własnych war. mater.										
Złe	21	18	9	5	6	13	11	6	15	30
Średnie	27	18	12	10	9	17	6	5	22	33
Dobre	29	20	20	12	16	21	9	13	26	39
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	35	25	8	5	12	22	23	4	18	28
Raz w tygodniu	27	21	11	10	11	17	9	6	20	35
1-2 razy w miesiącu	25	18	11	7	10	19	3	9	21	36
Kilka razy w roku	24	14	20	8	8	17	5	6	23	37
W ogóle nie uczestniczy	23	15	26	14	13	13	7	18	35	27
Poglądy polityczne										
Lewica	34	21	20	7	6	20	8	11	24	41
Centrum	26	21	13	10	15	19	9	8	25	39
Prawica	32	17	17	10	9	21	10	5	21	35
Trudno powiedzieć	17	16	8	8	10	9	5	8	19	24

(continued)

Tabela 1 cd. 11 - Klasyczna literaturę piękną; 12 - Współczesną literaturę piękną; 13 - Literaturę faktu (reportaże, wywiady, felietony); 14 - Literaturę specjalistyczną (fachowa, naukowa, podręczniki); 15 - Komiksy; 16 - Poradniki, przewodniki; 17 - Religijne; 18 - Inne; 19 - W ogóle nie czytam książek

(%)

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Liczba osób
Ogółem	11	8	16	13	6	24	1	1	32	846
Płeć										
Mężczyźni	4	4	16	17	7	20	0	1	39	407
Kobiety	16	12	17	9	6	29	2	1	25	440
Wiek										
18-24 lat	11	12	33	17	18	26	1	1	16	121
25-34	7	9	14	23	8	25	0	0	24	152
35-44	10	8	14	17	7	38	0	2	22	137
45-54	10	6	18	11	4	24	0	2	35	161
55-64	15	10	15	7	2	19	1	0	38	131
65 lat i więcej	11	6	8	4	1	15	6	0	53	145
Miejsce zamieszkania										
Wieś	7	3	11	7	6	21	2	2	44	310
Miasto do 20 tys.	9	6	18	17	3	20	2	0	33	120
20-100 tys.	15	13	18	14	10	27	0	0	23	167
101-500 tys.	12	8	19	18	4	24	1	0	29	152
501 tys.i więcej mieszk.	17	20	24	17	7	36	2	0	9	97
Wykształcenie										
Podstawowe	8	4	8	5	6	13	4	1	54	241
Zasadnicze zawodowe	4	4	10	5	9	20	0	1	41	218
Średnie	13	12	25	16	6	33	1	1	14	294
Wyższe	27	15	28	43	3	36	1	0	9	93
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	25	15	33	45	4	33	0	0	0	47
Prac.umysł.niż.szczebla	21	21	28	27	4	32	1	1	11	84
Pracownicy fiz.- umysł.	5	2	24	13	11	33	0	0	21	81
Robotnicy wykwalifikowani	4	0	9	17	7	22	0	0	35	83
Robotnicy niewykwalifik.	5	6	1	5	9	16	0	0	45	58
Rolnicy	4	2	5	10	12	31	0	9	42	44
Pracujący na własny rach.	5	17	26	28	4	43	0	0	7	33
Bierni zawodowo										
Renciści	8	5	7	7	2	15	4	0	58	54
Emeryci	14	8	12	4	1	20	4	0	44	190
Uczniowie i studenci	16	23	42	17	13	31	2	4	12	44
Bezrobotni	7	5	12	7	11	11	0	0	46	68
Gospodynie domowe i inni	7	5	13	4	7	26	1	0	27	60
Pracuje w:										
inst. państw., publicznej	18	14	20	26	7	32	0	1	18	121
spółce właścicieli										
prywatnych i państwa	4	4	27	24	9	30	0	0	14	65
sekt. pryw. poza rolnict.	9	9	19	19	6	29	1	0	23	191
prywatnym gosp. rolnym	3	3	7	8	12	22	0	11	50	41
Dochody na jedną osobę										
Do 300 zł	7	5	7	7	10	20	1	2	32	68
301-500	9	4	9	8	9	21	0	0	37	109
501-900	11	4	12	9	3	23	2	1	37	169
901-1200	14	11	23	19	3	35	2	0	23	103
Powyżej 1200 zł	21	18	29	21	5	33	2	0	11	95
Ocena własnych war. mater.										
Złe	10	7	10	8	5	19	2	1	46	184
Średnie	10	8	12	10	6	25	2	1	34	391
Dobre	12	10	27	21	8	27	1	1	19	272
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	16	7	11	10	4	33	11	0	24	55
Raz w tygodniu	13	9	15	13	7	22	1	1	31	409
1-2 razy w miesiącu	7	6	17	16	4	27	0	1	32	145
Kilka razy w roku	7	4	18	9	4	27	0	0	40	146
W ogóle nie uczestniczy	10	14	22	17	9	23	1	0	28	91
Poglądy polityczne										
Lewica	12	12	19	20	3	30	1	0	26	126
Centrum	11	9	20	14	7	24	1	1	27	265
Prawica	15	10	16	15	7	27	1	0	28	239
Trudno powiedzieć	5	3	10	6	6	20	3	2	46	216

Tabela 2. Czy w ciągu ostatnich 30 dni miał(a) Pan(i) czas i okazję, by przeczytać jakąś książkę dla własnej przyjemności, niezwiązaną z Pana(i) nauką lub pracą zawodową (opowiadanie, powieść itp.)?

Odpowiedzi osób czytających książki

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	42	58	584
Płeć			
Mężczyźni	33	67	247
Kobiety	48	52	337
Wiek			
18-24 lat	48	52	103
25-34	39	61	114
35-44	48	52	107
45-54	28	72	105
55-64	45	55	82
65 lat i więcej	45	55	72
Miejsce zamieszkania			
Wieś	34	66	176
Miasto do 20 tys.	41	59	80
20-100 tys.	55	45	129
101-500 tys.	37	63	110
501 tys.i więcej mieszk.	46	54	90
Wykształcenie			
Podstawowe	39	61	115
Zasadnicze zawodowe	19	81	131
Średnie	47	53	253
Wyższe	63	37	85
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	64	36	47
Prac.umysł.niż.szczebła	57	43	75
Pracownicy fiz.- umysł.	23	77	63
Robotnicy wykwalifikowani	23	77	55
Robotnicy niewykwalifik.	36	64	33
Rolnicy	16	84	26
Pracujący na własny rach.	42	58	31
Bierni zawodowo			
Renciści	36	64	23
Emeryci	49	51	111
Uczniowie i studenci	63	37	39
Bezrobotni	31	69	37
Gospodynie domowe i inni	40	60	46
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	50	50	99
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	36	64	57
sekt. pryw. poza rolnict.	39	61	150
prywatnym gosp. rolnym	16	84	20
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	31	69	47
301-500	31	69	70
501-900	42	58	108
901-1200	47	53	82
Powyżej 1200 zł	53	47	84
Ocena własnych war. mater.			
Złe	37	63	101
Średnie	36	64	263
Dobre	51	49	220
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	50	50	43
Raz w tygodniu	42	58	286
1-2 razy w miesiącu	35	65	101
Kilka razy w roku	40	60	88
W ogóle nie uczestniczy	51	49	67
Poglądy polityczne			
Lewica	42	58	95
Centrum	43	57	196
Prawica	43	57	172
Trudno powiedzieć	38	62	120

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia, czy w czasie wakacji, urlopu czyta Pan(i) raczej więcej książek niż zazwyczaj czy też mniej?

Odpowiedzi osób czytających książki

(%)

	Więcej	Tyle samo	Mniej	Liczba osób
Ogółem	20	45	35	585
Płeć				
Mężczyźni	17	44	39	251
Kobiety	22	46	32	333
Wiek				
18-24 lat	30	37	33	101
25-34	25	39	36	116
35-44	24	40	36	109
45-54	17	44	39	105
55-64	13	47	40	83
65 lat i więcej	4	75	21	71
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	49	38	174
Miasto do 20 tys.	20	44	36	80
20-100 tys.	18	51	31	131
101-500 tys.	24	38	38	111
501 tys.i więcej mieszk.	32	40	28	90
Wykształcenie				
Podstawowe	16	54	29	113
Zasadnicze zawodowe	10	45	45	132
Średnie	22	43	35	255
Wyższe	35	40	25	85
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	31	44	25	47
Prac.umysł.niż.szczebła	34	39	27	75
Pracownicy fiz.- umysł.	21	34	45	62
Robotnicy wykwalifikowani	23	33	44	57
Robotnicy niewykwalifik.	7	46	46	33
Rolnicy	4	56	40	27
Pracujący na własny rach.	30	34	36	31
Bierni zawodowo				
Renciści	9	54	37	23
Emeryci	6	65	29	109
Uczniowie i studenci	39	28	33	39
Bezrobotni	13	46	41	37
Gospodynie domowe i inni	19	51	30	46
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	30	37	33	100
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	27	42	32	58
sekt. pryw. poza rolnict.	22	38	40	149
prywatnym gosp. rolnym	0	51	49	22
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	17	40	43	48
301-500	14	43	44	68
501-900	21	50	30	107
901-1200	14	56	30	82
Powyżej 1200 zł	26	44	30	85
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	50	34	102
Średnie	20	43	37	262
Dobre	21	46	32	221
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	52	27	44
Raz w tygodniu	20	46	34	284
1-2 razy w miesiącu	15	43	42	101
Kilka razy w roku	24	38	38	88
W ogóle nie uczestniczy	23	51	26	67
Poglądy polityczne				
Lewica	20	46	34	95
Centrum	21	44	34	198
Prawica	20	45	35	173
Trudno powiedzieć	17	47	36	119

Tabela 4. Skąd na ogół bierze Pan(i) książki do czytania dziecku lub dla siebie? Czy Pan(i) **kupuje nowe książki?**

Odpowiedzi osób czytających książki sobie i/lub swoim dzieciom (%)

	Tak, dość często	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy	Liczba osób
Ogółem	21	48	31	642
Płeć				
Mężczyźni	21	45	34	290
Kobiety	21	50	29	352
Wiek				
18-24 lat	12	50	38	105
25-34	25	54	22	132
35-44	30	47	23	117
45-54	19	48	34	116
55-64	23	44	34	90
65 lat i więcej	17	39	44	82
Miejsce zamieszkania				
Wieś	20	50	30	207
Miasto do 20 tys.	14	52	33	85
20-100 tys.	23	46	31	136
101-500 tys.	28	39	33	121
501 tys. i więcej mieszk.	20	51	30	92
Wykształcenie				
Podstawowe	10	40	50	137
Zasadnicze zawodowe	18	43	39	155
Średnie	23	54	23	264
Wyższe	38	48	14	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	48	51	2	47
Prac. umysł. niż. szczebla	20	60	20	77
Pracownicy fiz.- umysł.	17	56	28	69
Robotnicy wykwalifikowani	21	48	31	68
Robotnicy niewykwalifik.	11	43	46	45
Rolnicy	9	64	27	27
Pracujący na własny rach.	47	41	12	32
Bierni zawodowo				
Renciści	21	30	49	28
Emeryci	19	42	39	121
Uczniowie i studenci	7	47	46	40
Bezrobotni	16	41	42	39
Gospodynie domowe i inni	25	40	35	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	25	52	23	106
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	19	48	33	59
sekt. pryw. poza rolnict.	26	51	23	172
prywatnym gosp. rolnym	8	55	37	22
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	18	36	45	57
301-500	18	50	32	77
501-900	15	46	39	119
901-1200	24	49	26	89
Powyżej 1200 zł	28	50	22	88
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	39	44	118
Średnie	18	53	29	284
Dobre	26	46	28	240
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	62	14	46
Raz w tygodniu	21	45	34	307
1-2 razy w miesiącu	17	53	30	112
Kilka razy w roku	20	48	32	103
W ogóle nie uczestniczy	28	41	31	74
Poglądy polityczne				
Lewica	23	50	27	108
Centrum	22	45	34	215
Prawica	26	46	28	191
Trudno powiedzieć	13	52	35	128

Tabela 5. Skąd na ogół bierze Pan(i) książki do czytania dziecku lub dla siebie? Czy Pan(i) **kupuje książki używane, z drugiej ręki?**

Odpowiedzi osób czytających książki sobie i/lub swoim dzieciom (%)

	Tak, dość często	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy	Liczba osób
Ogółem	3	24	73	636
Płeć				
Mężczyźni	2	25	72	289
Kobiety	4	23	74	347
Wiek				
18-24 lat	3	29	67	105
25-34	5	28	66	132
35-44	2	23	75	116
45-54	0	18	82	116
55-64	3	21	75	87
65 lat i więcej	3	23	74	81
Miejsce zamieszkania				
Wieś	1	27	72	205
Miasto do 20 tys.	3	24	73	85
20-100 tys.	4	24	72	135
101-500 tys.	5	18	77	119
501 tys. i więcej mieszk.	3	24	73	91
Wykształcenie				
Podstawowe	1	23	76	135
Zasadnicze zawodowe	1	21	78	154
Średnie	5	26	69	261
Wyższe	2	24	74	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	3	26	71	47
Prac. umysł. niż. szczebla	8	21	71	76
Pracownicy fiz.- umysł.	3	20	77	68
Robotnicy wykwalifikowani	3	23	74	67
Robotnicy niewykwalifik.	0	40	60	45
Rolnicy	0	28	72	26
Pracujący na własny rach.	3	22	74	31
Bierni zawodowo				
Renciści	0	22	78	28
Emeryci	3	20	77	119
Uczniowie i studenci	0	17	83	40
Bezrobotni	6	28	66	39
Gospodynie domowe i inni	0	29	71	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	4	28	68	106
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	0	24	76	59
sekt. pryw. poza rolnict.	5	23	72	169
prywatnym gosp. rolnym	0	20	80	21
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	2	27	71	57
301-500	0	24	76	76
501-900	0	22	77	118
901-1200	2	23	75	87
Powyżej 1200 zł	4	25	70	88
Ocena własnych war. mater.				
Złe	3	28	68	116
Średnie	2	20	78	283
Dobre	3	27	70	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	6	24	70	45
Raz w tygodniu	3	24	73	304
1-2 razy w miesiącu	4	24	72	112
Kilka razy w roku	1	21	78	102
W ogóle nie uczestniczy	2	27	72	73
Poglądy polityczne				
Lewica	2	20	78	106
Centrum	2	24	73	213
Prawica	3	22	74	190
Trudno powiedzieć	4	30	66	127

Tabela 6. Skąd na ogół bierze Pan(i) książki do czytania dziecku lub dla siebie? Czy Pan(i) **pożycza książki od znajomych?**

Odpowiedzi osób czytających książki sobie i/lub swoim dzieciom (%)

	Tak, dość często	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy	Liczba osób
Ogółem	24	43	33	638
Płeć				
Mężczyźni	17	45	38	287
Kobiety	29	42	29	351
Wiek				
18-24 lat	26	51	23	105
25-34	28	39	33	131
35-44	21	41	38	116
45-54	13	54	32	116
55-64	25	38	37	90
65 lat i więcej	29	36	35	81
Miejsce zamieszkania				
Wieś	18	45	37	205
Miasto do 20 tys.	27	28	45	86
20-100 tys.	30	41	30	135
101-500 tys.	21	50	30	119
501 tys. i więcej mieszk.	29	50	21	93
Wykształcenie				
Podstawowe	21	39	40	135
Zasadnicze zawodowe	13	46	41	155
Średnie	31	45	24	262
Wyższe	24	41	35	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	26	35	38	47
Prac. umysł. niż. szczebla	35	45	20	77
Pracownicy fiz.- umysł.	20	48	31	67
Robotnicy wykwalifikowani	19	43	38	69
Robotnicy niewykwalifik.	14	40	46	44
Rolnicy	4	53	43	26
Pracujący na własny rach.	22	50	28	32
Bierni zawodowo				
Renciści	15	41	45	28
Emeryci	30	36	34	120
Uczniowie i studenci	34	48	18	40
Bezrobotni	18	46	35	39
Gospodynie domowe i inni	18	51	31	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	26	45	30	107
spółce właścicieli	29	50	21	58
prywatnych i państwa	21	43	36	169
sekt. pryw. poza rolnict.	8	50	42	21
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	16	38	46	57
301-500	20	45	35	74
501-900	30	40	29	119
901-1200	23	45	32	87
Powyżej 1200 zł	29	39	32	88
Ocena własnych war. mater.				
Złe	24	44	32	118
Średnie	21	44	35	283
Dobre	26	43	32	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	35	33	32	46
Raz w tygodniu	24	40	37	306
1-2 razy w miesiącu	19	49	32	111
Kilka razy w roku	22	48	30	101
W ogóle nie uczestniczy	25	51	23	73
Poglądy polityczne				
Lewica	22	43	35	108
Centrum	27	42	31	212
Prawica	25	40	35	191
Trudno powiedzieć	17	50	33	127

Tabela 7. Skąd na ogół bierze Pan(i) książki do czytania dziecku lub dla siebie? Czy Pan(i) **wypożycza książki z biblioteki?**

Odpowiedzi osób czytających książki sobie i/lub swoim dzieciom
(%)

	Tak, dość często	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy	Liczba osób
Ogółem	35	32	34	642
Płeć				
Mężczyźni	26	35	38	288
Kobiety	42	29	30	354
Wiek				
18-24 lat	54	36	10	107
25-34	30	34	36	132
35-44	41	33	26	116
45-54	26	31	42	116
55-64	30	23	48	90
65 lat i więcej	25	31	44	81
Miejsce zamieszkania				
Wieś	30	38	31	207
Miasto do 20 tys.	38	32	30	87
20-100 tys.	46	25	29	137
101-500 tys.	38	30	32	119
501 tys. i więcej mieszk.	22	28	50	92
Wykształcenie				
Podstawowe	22	34	44	135
Zasadnicze zawodowe	30	35	36	158
Średnie	42	31	27	264
Wyższe	40	26	34	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	38	30	32	47
Prac. umysł. niż. szczebla	47	22	31	78
Pracownicy fiz.- umysł.	40	38	22	69
Robotnicy wykwalifikowani	24	36	40	69
Robotnicy niewykwalifik.	30	36	33	45
Rolnicy	12	47	41	26
Pracujący na własny rach.	25	42	33	32
Bierni zawodowo				
Renciści	21	30	49	28
Emeryci	33	27	40	120
Uczniowie i studenci	80	17	3	40
Bezrobotni	31	33	36	39
Gospodynie domowe i inni	21	39	40	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	44	29	27	107
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	44	24	59
sekt. pryw. poza rolnict.	33	30	37	172
prywatnym gosp. rolnym	23	46	30	21
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	27	32	42	57
301-500	41	26	33	77
501-900	42	29	29	120
901-1200	33	36	31	88
Powyżej 1200 zł	38	21	41	87
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	33	33	119
Średnie	31	30	39	285
Dobre	40	33	27	239
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	34	33	46
Raz w tygodniu	41	29	30	309
1-2 razy w miesiącu	30	35	34	113
Kilka razy w roku	30	28	42	102
W ogóle nie uczestniczy	24	40	36	72
Poglądy polityczne				
Lewica	34	32	33	109
Centrum	35	30	34	212
Prawica	39	26	36	192
Trudno powiedzieć	28	42	29	129

Tabela 8. Proszę sobie przypomnieć, czy zdarzyło się Panu(i), że po przeczytaniu jakiejś książki (książek) zmienił(a) Pan(i) coś w swoim życiu, zaczął(ęła) myśleć inaczej, podjął(ęła) jakąś ważną życiową decyzję itp.?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	20	80	855
Płeć			
Mężczyźni	16	84	408
Kobiety	24	76	446
Wiek			
18-24 lat	34	66	122
25-34	16	84	153
35-44	21	79	138
45-54	19	81	160
55-64	20	80	133
65 lat i więcej	13	87	149
Miejsce zamieszkania			
Wieś	12	88	314
Miasto do 20 tys.	17	83	118
20-100 tys.	25	75	168
101-500 tys.	23	77	156
501 tys.i więcej mieszk.	35	65	98
Wykształcenie			
Podstawowe	13	87	245
Zasadnicze zawodowe	10	90	218
Średnie	28	72	298
Wyższe	39	61	93
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	48	52	47
Prac.umysł.niż.szczebła	34	66	84
Pracownicy fiz.- umysł.	23	77	81
Robotnicy wykwalifikowani	16	84	83
Robotnicy niewykwalifik.	6	94	60
Rolnicy	8	92	44
Pracujący na własny rach.	28	72	33
Bierni zawodowo			
Renciści	11	89	55
Emeryci	16	84	194
Uczniowie i studenci	46	54	44
Bezrobotni	12	88	68
Gospodynie domowe i inni	14	86	62
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	25	75	120
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	28	72	67
sekt. pryw. poza rolnict.	27	73	194
prywatnym gosp. rolnym	8	92	41
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	14	86	69
301-500	17	83	109
501-900	20	80	170
901-1200	22	78	106
Powyżej 1200 zł	32	68	95
Ocena własnych war. mater.			
Złe	18	82	183
Średnie	15	85	398
Dobre	29	71	274
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	36	64	57
Raz w tygodniu	17	83	411
1-2 razy w miesiącu	18	82	148
Kilka razy w roku	19	81	146
W ogóle nie uczestniczy	28	72	92
Poglądy polityczne			
Lewica	25	75	128
Centrum	20	80	267
Prawica	23	77	240
Trudno powiedzieć	15	85	221